

Lovforslag nr. L 200. Fremsat den 19. marts 1997 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat

§ 1

I lov nr. 291 af 10. juni 1981 om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat, som ændret ved § 7 i lov nr. 254 af 8. juni 1983, foretages følgende ændring:

1. I § 2 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* En undtagelse fra pligterne i henhold til *stk. 1* er betinget af, at der til staten betales en afgift på 5 % af værdien af den produktion af råolie og kondensat undtagelsen omfatter. Miljø- og energiministeren kan mid-

lertidigt eller varigt nedsætte denne afgift for enkelte producenter, hvor omstændighederne ved produktionen fra enkelte felter taler herfor. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning og betaling af afgiften.«

Stk. 4 bliver herefter *stk. 5*.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning i alle tilfælde, hvor miljø- og energiministeren ikke inden ikrafttrædelsen har undtaget fra pligterne i henhold til § 2, *stk. 1*.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med lovændringen er at præcisere, at der også ved en undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen fra Nordsøen til Fredericia fastsættes vilkår om, at der skal betales en afgift på 5% af værdien af den omfattede produktion af råolie og kondensat til staten. Den nuværende lov indeholder ikke en tilstrækkelig klar hjemmel til dette.

Efter at rørledningsloven var vedtaget i 1981 blev rørledningen etableret, således at den kunne tages i brug i 1984. Olieproduktionen var i 1984 på 2,70 mio. m³/år. Man følger af en stadig stigende olieproduktion er rørledningens kapacitet løbende blevet forøget. I 1991 blev en pumpestation på rørledningen ved Filsø på den jyske vestkyst taget i brug. I 1995 blev der transporteret 10,79 mio. m³/år. Denne mængde var i 1996 steget til 12,09 mio. m³/år. Det forventes, at olieproduktionen vil stige yderligere i de nærmeste år, hvor flere nye felter sættes i produktion samtidig med, at de nuværende felter udbygges yderligere.

Siden 1981 er der sket en række ændringer i forudsætningerne for loven. Baggrunden for lovforslaget er således en forventning om, at det i nogle tilfælde fremover ikke vil være hensigtsmæssigt yderligere at forøge kapaciteten i olierørledningen for at kunne transportere olie fra både de nuværende felter og nye felter. Det kan således i nogle situationer være økonomisk fordelagtigt eller hensigtsmæssigt at vælge andre former for transport af olie fra felter, frem for at udvide den eksisterende olierørledningskapacitet ved investering i øget pumpekapacitet m.v. samt anlæg af stikledninger fra nye felter. Kapacitetsudvidelsen kan endvidere være u hensigtsmæssig, hvis olien, der transporteres til Fredericia, ikke skal videre til aftagere i Kattegat eller Østersøområdet. På den baggrund kan miljøhensyn også gøre det mere hensigtsmæssigt at transportere olien direkte fra felterne til aftageren i stedet for først at transportere olien til Fredericia og derefter sejle den nordom Skagen til kontinentet eller UK.

Siden vedtagelsen af rørledningsloven i 1981 er

der udviklet bøjelasteanlæg med minimale nedlukningsperioder på grund af vejrlig. Det betyder, at det idag er økonomisk betydelig mere attraktivt at bøjelaste, fordi udskydelse af produktion, og dermed rettighedshavernes indtægter på grund af nedlukning, er meget beskedne. En betydelig del af olieproduktionen fra norsk og britisk del af Nordsøen transporteres i dag med skibe, der lastes ved bøjer på felterne. I Norge transporteres ca. 50% af den samlede produktion på ca. 174 mio. m³/år på denne måde.

Forudsætningen ved vedtagelsen af rørledningsloven om gennem etableringen af rørledningen at fremskynde og øge indvindingen af råolie og kondensat fra felter i den danske del af Nordsøen er idag opfyldt, og Danmark er på nuværende tidspunkt selvforsynende med energi. I dag sejles en del af råolien, som transporteres i rørledningen, videre fra Fredericia til kontinentet nordom Skagen. Der er således ikke ud fra et energiforsyningssynspunkt for tiden behov for at forøge tilførslen af råolie til Danmark.

De økonomiske vilkår for efterforskning og indvinding af olie og gas er siden vedtagelsen af undergrundsløven i 1981 løbende blevet justeret på baggrund af udviklingen i dansk områdes efterforskningsmæssige attraktivitet, oliepriser m.v. En dispensation fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie igennem rørledningen med henblik på anden transport af olie fra felterne er ikke en begrundelse for at ændre på statens andel af overskuddet ved indvinding af kulbrinter i den danske undergrund. Statens andel af overskuddet har siden vedtagelsen af rørledningsloven i 1981 omfattet indbetalinger til Dansk Olierør A/S af 5% af værdien af produktionen fra tilslutningspligtige felter. Lovforslaget præciserer, at der også i tilfælde af dispensation fra tilslutnings- og transportpligten stilles krav om en uændret opretholdelse af denne andel ved, at der betales en afgift på 5% af værdien af den produktion, som omfattes af undtagelsen. 5%-elementet har siden 1981 været en fast andel af statens andel af værdien af produktionen og alle rettighedshavere har været bekendt hermed. Lovforslaget vil således ikke stille dem ringere end hidtil.

Dansk Olierør A/S' afgift til staten, som betales på grundlag af fortjenesteelementet, bliver i 1996 på ca. 390 mio. kr. Indtægterne kan i de kommende år, afhængigt af produktionens størrelse, udgøre i størrelsesordenen 500 mio. kr.

Miljø- og energiministeren kan efter rørledningslovens § 2, stk. 3 undtage fra såvel tilslutnings- som transportpligten i tilfælde, hvor transport gennem rørledningen efter ministerens skøn må anses for uøkonomisk eller uhensigtsmæssig. Baggrunden herfor er bl.a., at der kan forekomme tilfælde, hvor en samlet økonomisk vurdering af udbygningen af et felt fører til, at udbygningen vil være urentabel p.g.a. de omkostninger til ilandføring af produktionen, som feltet vil blive belastet med ved tilslutning til rørledningen. Bestemmelsen vil endvidere kunne anvendes i tilfælde, hvor det af hensyn til en hensigtsmæssig indvinding, miljøet eller samfundsøkonomiske hensyn vil være hensigtsmæssigt at transportere olie fra feltet på anden måde end gennem olierørledningen.

Såfremt en producent for et konkret felt undtages fra tilslutnings- og transportpligten, er der mulighed for, at olien kan transporteres på anden vis. I den forbindelse skal det bemærkes, at produktion i henhold til A.P. Møllers eneretsbevilling af 8. juli 1962 er ligestillet med andre rettighedshavere for så vidt angår transport af olie fra feltene, idet det ved aftale med staten af 19. maj 1981 § 8, stk. 2 er fastsat, at bevillingshaverne og deres partnere skal lade råolie og kondensat, der i henhold til bevillingen indvindes fra tilslutningspligtige felter, transportere gennem rørledningen, medmindre energiministeren undtager fra denne pligt, jf. § 2, stk. 3 i olierørledningsloven. Bevillingshaverne kan derfor som hidtil ansøge om fritagelse fra tilslutnings- og transportpligten, hvis de skønner, at anden transport af olieproduktion er mere hensigtsmæssig.

Ændringen af rørledningsloven bevirker, at en undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen betinges af, at der til staten betales en afgift på 5% af værdien af den produktion af råolie og kondensat undtagelsen omfatter. Denne betaling kan ikke kræves erlagt i form af råolie eller kondensat. I den nuværende transporttarif for brug af olierørledningen, som ikke ændres med lovforslaget, indgår et fortjenesteelement på 5% af værdien af produktionen fra de tilslutningspligtige felter. Transporttariffen betales til Dansk Olierør A/S, som ejer rørledningen. I henhold til rørledningslovens § 3a kan energiministeren for et år ad gangen med tilslutning fra folketingets finansudvalg indgå aftale om betaling af en afgift til staten for den af loven omfattede virksomhed. Størrelsen af denne

afgift har i de senere år udgjort 95% af fortjenesteelementet. Lovforslaget bevirker, at rettighedshavere har mulighed for ved udbygning af nye felter og videreudbygning af eksisterende felter, at vælge den mest hensigtsmæssige transportform, uden at det får indflydelse på de samlede indtægter til staten og statens selskab Dansk Olierør A/S. Det må således forventes, at lovforslaget i praksis vil åbne yderligere op for anvendelse af de mest hensigtsmæssige transportformer.

Under behandlingen af Koncessionsdirektivet (94/22/EF af 30. maj 1994) gav Rådet og Kommissionen i en erklæring til mødeprotokollen for Rådsmødet den 10. december 1993 udtryk for, at man havde noteret sig den danske delegations erklæring om, at forpligtelsen i henhold til rørledningsloven er ikke-diskriminerende og kun gælder for flydende kulbrinter, som er bestemt til behandling eller afsætning i Danmark. Endvidere anføres i erklæringen, at andre kulbrinter derfor ikke behøver at blive transporteret gennem rørledningen, og at denne bestemmelse bl. a. blev indført af hensyn til miljøpolitikken og forvaltningen af ressourcerne; Rådet noterede sig, at Kommissionen er enig i, at den relevante forpligtelse på grundlag af disse oplysninger er berettiget efter direktivets artikel 7, stk. 1 og 2. I det endelige direktiv er artikel 7 ændret til artikel 6. Ifølge artikel 6 kan medlemsstaterne, ud fra miljøhensyn og hensynet til forvaltningen af kulbrinterressourcerne, fastsætte betingelser og stille krav i forbindelse med produktion af kulbrinter. Da lovændringen i praksis vil åbne yderligere op for anvendelse af de mest hensigtsmæssige transportformer anses grundlaget for denne erklæring forsat at være tilstede.

Forslaget har været drøftet med Kommissionen, som i sit svar har tilkendegivet, at Kommissionen fandt, at lovændringen var en klargørelse af situationen i forhold til 1993-drøftelserne, og at man på den baggrund ikke havde nogen bemærkninger til lovforslaget.

Ved vurdering af ansøgninger om dispensation vil der blive lagt vægt på, at den valgte transportform er hensigtsmæssig for samfundet og miljøet. Endvidere vil der blive lagt vægt på, at rettighedshaverne ved indbyrdes aftaler sikrer en hensigtsmæssig udnyttelse af infrastrukturen med henblik på den bedst mulige ressourceudnyttelse og mest hensigtsmæssige investering i anlæg til transport af olieproduktion fra Nordsøen. Miljø- og energiministeren har efter undergrundslovens § 16 mulighed for, efter forhandling med rettighedshaverne, at udstede påbud om samordning af udnyttelsen af forekomster, blandt andet ved at anvende fælles behandlingsfaciliteter m.v. Denne bestemmelse vil kunne benyttes til at påbyde

en rettighedshaver mod betaling at stille blandt andet bøjelastningsanlæg til rådighed for en sådan samordning under forudsætning af, at ejerens planlagte anvendelse ikke hindres eller vanskeliggøres herefter.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes, som følge af reduceret sejladslast med råolie i de indre danske farvande, at have positive miljøkonsekvenser.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative konsekvenser. Det må forventes, at ansøgning om tilladelse til etablering af bøjelastningsanlæg vil blive udarbejdet og behandlet i forbindelse med ansøgning og behandling af sager om udbygning efter undergrundslovens § 10. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere i hvilket omfang, der vil blive givet dispensation fra tilslutnings- og transportpligten med vilkår om betaling af afgift.

Forslaget har i udkast været forelagt følgende til udtalelse:

Operatører for nuværende rettighedshavere i Danmark: Mærsk Oilie og Gas AS, Statoil Efterforskning og Produktion A/S, Amerada Hess A/S, Dansk Operatørselskab I/S og Phillips Petroleum Int. Corp. Denmark.

Endvidere har forslaget været forelagt følgende: DONG A/S, North Sea Operators Committee – Danmark, Konkurrencerådet, Håndværksrådet, Greenpeace Danmark, Handelskammeret, Dansk Industri, Danmarks Naturfredningsforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Fiskeriforening, Justitsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Indenrigsministeriet, Erhvervsministeriet, Forsvarsministeriet, Trafikministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Fiskeridirektoratet, Søfartsstyrelsen, Farvandsvæsenet, Økonomiministeriet, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ved ændringen fastsættes, at der som betingelse for undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen kræves, at der betales 5% af værdien af den produktion af råolie og kondensat, som undtagelsen omfatter. Betalingen skal erlægges til staten og ikke til det statsejede selskab

Dansk Olierør A/S, som modtager 5% fortjeneste-elementet for den olie og kondensat, der transporteres i olierørledningen. Afgiften kan ikke kræves erlagt i form af råolie og kondensat. Ministeren er bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om beregningen og betalingen af afgiften.

Ansøgning om undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere igennem Dansk Olierør A/S olierørledning forudsættes indgivet sammen med ansøgning om godkendelse af en plan for indvindingsvirksomhed, herunder for produktionens tilrettelæggelse samt anlæggene hertil, jfr. undergrundslovens § 10. Ansøgningen skal være bilagt dokumentation for de økonomiske forhold henholdsvis ved transport gennem Dansk Olierør A/S rørledning og ved den alternative transport, som påtænkes anvendt.

Ved beregning af værdien af produktionen opgøres salgsværdien som ved beregning af produktionsafgiften. Denne værdi er for så vidt angår A.P. Møllers eneretsbevilling af 8. juli 1962 fastsat i bevillingen. For så vidt angår efterfølgende tilladelser til efterforskning og indvinding, hvor der ikke indgår produktionsafgift i tilladelsens vilkår, opgøres værdien som i § 10 i Modeltilladelse til efterforskning og indvinding af kulbrinter, 1. runde, juli 1984.

Ansøgning om tilladelse til transport fra feltet på anden måde, fx. ved anvendelse af bøjelastning, skal indeholde dokumentation for, jf. undergrundslovens § 10, at ressourcemæssige hensyn er tilgodeset ved, at transporten kan finde sted på en forsvarlig og hensigtsmæssig måde og således, at spild af råstoffer undgås. Endvidere skal de miljømæssige konsekvenser vurderes, jf. undergrundslovens § 28a.

Hvor omstændighederne ved produktionen taler herfor, kan der for enkelte producenter midlertidigt eller varigt fastsættes vilkår om betaling af en nedsat afgift. Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 3, stk. 3, 2. punktum, hvorefter ministeren kan nedsætte betalingen af fortjeneste-elementet for enkelte felter. En sådan nedsættelse kan f.eks. komme på tale, hvor størrelsen af produktionen fra et enkelt felt eller omkostningerne ved indvindingen, hvorunder produktionen sker, taler herfor. Bestemmelsen har blandt andet til formål at fremme udbygningen af marginale felter. Endvidere kan bestemmelsen anvendes i helt særlige situationer, hvor en rettighedshaver ved bøjelast bliver stillet økonomisk ringere end ved en udvidelse af rørledningens kapacitet. Nedsættelsen kan gøres midlertidig, såfremt det skønnes, at der er usikkerhed om feltets økonomi, fx. på grund af usikkerhed om reservoirforhold eller reservernes størrelse.

F. t. l. vedr. rørledning til transport af råolie og kondensat

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i lovtidende, og det præciseres, at

loven træder i kraft også med virkning for ansøgninger om undtagelse fra pligterne i henhold til stk. 1, som endnu ikke er afgjort.

Skriftlig fremsættelse (19. marts 1997)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om etablering og benyttelse af en rørledning til transport af råolie og kondensat.

(Lovforslag nr. L 200).

Lovforslaget har til hovedformål at præcisere, at der fastsættes vilkår om betaling til staten af en afgift på 5% af værdien af den omfattede produktion af råolie og kondensat, også ved undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen fra Nordsøen til Fredericia.

Som følge af den stadig stigende olieproduktion er rørledningens kapacitet løbende blevet forøget siden idriftsættelsen i 1984. Det forventes, at olieproduktionen vil stige yderligere i de nærmeste år, hvor flere nye felter sættes i produktion samtidig med, at de nuværende felter udbygges yderligere. Det må derfor forventes, at det fremover i nogle tilfælde ikke vil være hensigtsmæssigt at forøge kapaciteten i olierørledningen yderligere for at kunne transportere olien både fra de nuværende felter og nye felter.

Det må forudses, at der kan være tilfælde, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt af blandt andet økonomiske grunde at vælge andre former for transport af olien fra felterne frem for yderligere investering i udvidelse af kapaciteten i den eksisterende olierørledning. En kapacitetsudvidelse kan også være uhenigtsmæssig, hvis olien, der transporteres til Fredericia, ikke skal videre til aftagere i Kattegat eller Østersøområdet. Miljøhensyn kan derfor også tale for, at olien transporteres direkte fra felterne til aftagerne i stedet for først at blive transporteret til Fredericia og derefter

sejlet nordom Skagen til det europæiske kontinent eller UK.

Lovændringen giver rettighedshaverne i Nordsøen mulighed for ved udbygning af nye felter og videreudbygning af eksisterende felter at vælge den mest hensigtsmæssige transportform, uden at dette valg vil få indflydelse på de samlede indtægter til staten og statens selskab Dansk Olierør A/S, og uden at transportform vælges ud fra et ønske om at undgå betaling af 5% elementet. Retsstillingen for de nuværende brugere forbliver uændret, da de som hidtil kan ansøge om fritagelse fra tilslutnings- og transportpligten, hvis de skønner, at anden transport af olieproduktion er mere hensigtsmæssig.

Forslaget bevirker, at en undtagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen gøres betinget af, at der til staten betales en afgift på 5% af værdien af den produktion af råolie og kondensat undtagelsen omfatter. Betalingen sker direkte til staten og ikke til det statsejede selskab Dansk Olierør A/S. Hvor omstændighederne ved produktionen taler herfor, kan der for enkelte producenter midlertidigt eller varigt fastsættes vilkår om betaling af en nedsat afgift.

Der er på nuværende tidspunkt modtaget ansøgninger om fritagelse fra pligten til at tilslutte sig og til at transportere olie i rørledningen.

Lovforslaget fremsættes nu, da forslaget har måttet afvente svar fra EU, efter at forespørgsel om den planlagte ændring af den danske olierørledningslov var rejst på et møde med Kommissionens DG XVII.

Idet jeg iøvrigt henviser til lovforslaget med ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.